

[Erik Hansen (Ålborg amt).]

er landbrugspligt, kan man passe bygningerne, som man vil, hvis man i øvrigt kan få lov til det fra de långivende myndigheder. Hvis man derimod har landbrugspligt på ejendommen, er der i henhold til lovgivningen pligt til også at vedligeholde boligen på landbrugsejendommen.

Denne stærke affolkning af landbrugs-erhvervet spiller også en ganske betydelig rolle for det liv, som fungerer i landsbyerne ude omkring i landdistrikterne. Det folkeliv, som skal eksistere derude, er udsat for en vældig hård belastning, når så mange ejendomme affolkes. Jeg tager dette med, for jeg synes, det også skal have en plads i en debat, hvor vi ikke alene drøfter landbrugets, men også landdistrikternes muligheder.

Må jeg sige om lovforslaget vedrørende investeringstilskud til produktionsbygninger, at det radikale venstre er enig i, at der er et behov for det ændringsforslag, som er kommet, og hvorved man tager hensyn til dem, som har færdiggjort byggeriet umiddelbart efter 1. maj 1969. De kom til i en periode, da renten steg voldsomt, så når man tager midler fra dispositionsfonden for at bruge dem til støtte til nedbringelse af rentebyrden, er det rimeligt, at det får virkning tilbage til 1. maj 1969.

Af samtlige 4 landbrugslovforslag er det afgjort lovforslaget om investeringstilskud til produktionsbygninger, der har været den største interesse om. Der er ikke noget at sige til det. Det er byggeriet inden for landbrugssektoren, som har været mest i knibe, og det har været noget af det allerfarligste for landbrugserhvervet. Et landbrugsbyggeri på omkring 400.000 m² på årsbasis var det, man regnede med i de mere normale år omkring 1960. Men henimod slutningen af 1960'erne og i begyndelsen af 1970'erne er landbrugsbyggeriet faldet til 150.000 m² på årsbasis. Et fald fra ca. 400.000 til 150.000 m² er i sig selv alarmerende. Men endnu mere alarmerende bliver det, når der hertil kommer bygninger, som går ud af produk-

tionen ved, at ejendomme nedlægges i et antal på 6.000-7.000 om året, som jeg har nævnt på et tidligere tidspunkt.

Mange ting, specielt forhåndsinteressen om denne lovgivning, tyder på, at der er baggrund for, at loven vil blive udnyttet, og at der vil blive sat byggeri i gang, som man ikke kunne have forventet ville blive sat i gang, hvis ikke denne lovgivning var kommet til.

Af lovforslagets § 2 fremgår det, at alle kan komme i betragtning ved rentesikringsordningen, når de har landbrug som hovederhverv. Her er altså ikke noget alderskriterium. Det fremgår senere i paragraffen, at der dog er mulighed for at stille uddannelseskrav, hvis man finder det nødvendigt. Jeg kan ikke undlade at sige om dette uddannelseskrav, at i sig selv er det yderst fornødt, at man så vidt muligt i ethvert erhverv sørger for at tilvejebringe en grundlæggende uddannelse, som kan bringe erhvervet frem. Men jeg er også nødt til at sige, at en af de ting, som har plaget landbruget som erhverv mest, er afvandringen fra landbruget. Ungdommen vandrede derfra, de modne vandrede derfra, og alt for sjældent så vi eksempler på, at folk fra andre erhvervsgrupper gik over i landbrugs-erhvervet. Lad mig understrege, at jeg meget vel er opmærksom på, at denne paragraf ikke er tænkt at skulle træde i kraft nu; det er med henblik på et senere behov. Men jeg tror, man skal tage den med største varsomhed, for man har også behov for en vandring den anden vej, og den kan blive aktuel, før man tænker det.

Jeg vil gerne understrege, at jeg absolut er tilhænger af uddannelse. Men man har da set udefra kommende, som i og for sig har gjort det godt, selv om man har ment, at de ikke havde forudsætningerne for det. Der var engang, da man troede, at forudsætningen for at blive landbrugsminister, og en god landbrugsminister, var, at den pågældende havde en uddannelse ved landbruget. Nu har vi i dag hørt en tidligere landbrugsminister rose, som i hvert fald